

neodvisno stališče in razširjati okrožje svojega delovanja, ampak le z ozirom na posestnike žensk, na moške, t. j. le radi tega, da se iz ženskega spola rekrutirajo naše matere, sestre, žene, ljubice itd., ki gotovo uplivajo na moške, s katerimi pridejo v bližnjo dotiko. V domačem življenju bodi toraj ženska kuharica in perica, v javnem pa eksaltirana pupa, ki bi s svojo lepoto naj navduševala in spodbujala moške k pogumnemu delovanju za domovino, omiko in svobodo: — to bi bili naj idejali žensk po zgoraj omenjeni teoriji. Ravno tako moramo skrbno odgojevati kravo, ker nam daje, dokler živi, mleka, ko pa jo zakoljemo, skuhamo iz nje juho, napravimo pečenko itd., a nepobitna resnica je, da čimboljše je mleko, juha in pečenka, timveč moči zadobi oni, ki jih uživa!

Moški je v prirodi sploh kralj vsega, ženska pa njemu podložna stvar; v državi je državljan samo moški, ženska mu je sužnica in robotnica. Ženske same so se s svojim sedanjim položajem že tako sprijaznile, da se jim zdi, popolnoma opravičen in neobhodno potreben.¹⁾ Ravno tako se suženj privadi sužnosti, da se mu zdi nemogoče drugače živeti, ter da se strahoma obrača od onega, ki mu ponuja svobodo!

Pisatelj zaključuje svoj članek z nadejo, da bodo z ene strani pogumne ženske neprenehoma tirjale ednakopravnosti, z druge pa, da bodo čut pravičnosti in svobodna omika vzbujali v možkih vedno več nagnjenosti, zadostovati opravičenim tirjatvam žensk.

* * *

Priznati se mora, da je sloviti ruski učenjak precej trpko označil podrejeno stališče slovenske žene. Toda mar li temu ni tako? Še sedaj mora hoditi žensko gibanje trnjevo pot, a pred 30 leti ni bilo v nas niti govora o opravičenosti ženskih

¹⁾ Ne sme se pozabiti, da je citirani članek bil pisan pred 30 leti.

tirjatev. Zatoraj moramo biti g. Baudouinu, ki se še sedaj gorko zanima za kulturno življenje Slovencev, le hvaležni, da se je že pred toliko leti glede tega vprašanja postavil na tako resnicoljubno stališče.

† ALEKSANDRA NIKOLAJEVNA BAHMETJEVA. BOŽIDAR TVORCOV. KALUGA.

S poslednjim dnem meseca maja je tiho ugasnila najstara ruska pisateljica za otroke i priprosto ljudstvo A. N. Bahmetjeva.

Moskovske novine so priobčile tem povodom mnogo biležek, iz katerih smo doznali, da je bil pogreb umrše nenavadno lep i prazničen. V cerkvi, v kateri so rajno odpevali, govorilo je mnogo duhovnih govornikov, mej njimi tudi protojerej Buharjev — kak predsednik društva »razširjenja duhovno-nravstvenih knjig sredi ruskega naroda«, torej društva, smeri katerega so slične sè slov. družbo sv. Mohorja. V las-kavih, ganljivih i resničnih potezah je očrtal trajni spomin velike pisateljice iz čisla (števíla) redkih ruskih ljudij, popolnoma udane istinam i duhu pravoslavnega krščanstva. Rajna je pomagala, ko so snovali rečeno društvo, ter je nad 30 let bila najdelavnejša njegova sočlanica. Prospeh društva je bodril delavnost pokojne, ktera si je tako pridobila nevenljive zasluge v razširjenji brezbrojnih duhovno-nravstvenih izdanj mej priprostim občinstvom i kmečkim ljudstvom. A. N. je bila iz roda Horinih, kteri se mej ruskim dvorjanstvom slavijo i po svoji starosti, i po svoji nadarjenosti i delavnosti. Rodila se je l. 1824. Njena odgoja je bila domača i skrbna odgoja, a koncem 30. let min. veka živela je sè svojo rodbino v Rimu. Tu se je seznanila s Turgenjevim, Stankevičem i drugimi odličnimi svojimi sorojaki, potovavšimi po Italiji i izučavšimi to deželo klasične umetnosti.

Kakor pripoveduje sam Turgenjev, je Stankevič l. 1840. prvokrat dal Šušu (tak so v šalo zvali A. N.) prebirati Schiller-ja. Spretnemu dekliču je bilo 16 let. V taki umni i elegantni družbi se je nadepolna mlada pisateljica vozila po rimski okolici ter si ogledovala spomenike slavne preteklosti.

Potem se je gospodična Hovrina poročila s P. V. Bahmetjevim. Nastopilo je carstvo Aleksandra II. Sam car, a ž njim i rusko dvorjanstvo, spomnil se je ruskega pripostega naroda, spomnil se je tudi njegovih otročičev. Vsi dobri i zmožni ljudje začeli so pomagati svojemu zapuščenemu bratu i sestri. Tudi naša A. N. počutila je silen poriv (nagon) notranje sile ter je nastopila javno na tvorišču narodne slovesnosti, na kojem si je v teku skorej celih 50 let spletala vence ljubezni i slave narodove.

Mi malenkosti opuščamo. Leta 1857. izdala je A. N. prvi svoj veliki i premični trud: »Pripovedke za otroke o zemeljnem življenji Odrešenika.« Črez leto je priobčila marljiva pisateljica »Podvigi (slavna dejanja) i čudeži sv. Aposteljnov.« Taistega leta izdala je A. N. prav mično i poučno delce »Črtice iz življenja izbranih Svetnikov.« Leta 1863. obelodanila je A. N. »Pripovedke iz zgodovine krščanske Cerkve«, a nekoliko mescev pozneje, pa še tistega leta, »Pripovedke iz ruske cerkovne zgodovine.«

Vse te knjige ne plesnejo, v omarah i na policah raznih knjigarn i čitalnic, ampak razširjene so v celih stotinah tisoč iztisov po vsej kmečki Rusiji, i mnogomiljoni priprosti ruski narod zajema iz njih istini (resnični) blagor krščanskega duha, duha potrpežljivosti, duha milosti, duha tolažbe i ljubezni v gorju i trpljenju solzne doline. Vse te knjige pisane so v premičnem, priprostem jeziku književnem, a ne v ljudski tarbarščini-mešanici, s katero so v raznih tol-

stih žurnalih hoteli zasuti ruski, priprosti ljud nekteri sodobniki A. N., znani v ruski literaturi pod imenom »narodnikov«; pa poslednjih narod ni priznal za svoje zveličarje, a ostali so za-nj sui generis: lucus a non lucendo... Gospo Bahmetjevo pa je priznala za svojo istinsko i prosvitlenejšo hčer pisateljico vsa gramotna (čitajoča) ruska zemlja.

Celo izborno društvo »ljubiteljev ruske slovesnosti« v Moskvi izbralo je A. N. uže leta 1864. svojej častnoj sočlanicoj, kakor poroča v »M. V.« eden iz plamenih častilcev A. N. — g. D. Da, večer spominek si je postavila A. N. sè svojimi brezsmrtnimi spisi i deli mej ruskim priprostim ljudstvom, globoko žalujočim na mogili svoje velike učiteljice — nastavnice; trajnega spomina stoj Aleksandra Nikolajevna tudi med zamejnim slovanstvom, kažeča mu vir, iz kojega naj tudi njegovi narodoljubci črpajo prosveto narodno, če hočejo, da bi ne ostala brezplodnoj...

FEMINIZEM V ZRCALU SLOVENSKEGA NOVINSTVA. LEDA. TRST.

Tako malo popularne ideje, kakor je ideja o ženski osamosvoji, še na Slovenskem ni bilo. Kdor se je postavil v službo tej misli pri nas, bodi prepričan, da naleti povsodi na najhujši odpor. Sicer si naše stranke in stranicice, naši listi in lističi, leže vedno drug drugemu v laseh, le kedar se gre za žensko vprašanje, nastane med najljutejšimi nasprotniki idiličen mir in složno so pripravljene nezreli študenti brez politične barve, hinavski farizeji, katerih ne manjka v katoliškem taboru, in sanjarji med socijalnimi demokrati, da zavijajo, obrekujejo, blatijo in lažejo v dosego »zvvišenega« namena. da bi zgradili jez mogočni reki prepričanja, da je žena polnopraven človek, kateremu tičejo vse človeške pravice.